

pcou willibrord

Protocol Stichting PCOU

Maatregelen, schorsing en verwijdering

Protocol Stichting PCOU

Maatregelen, schorsing en verwijdering

Colofon

Het protocol maatregelen, schorsing en verwijdering van Stichting PCOU geeft een regeling voor situaties waarin er een opvoedkundige maatregel, ordemaatregel, schorsingsbesluit of verwijderingsbesluit aan de orde is. Met dit protocol wordt getracht te bewerkstelligen dat voor betrokkenen duidelijk is wat er geldt ten aanzien van het opleggen van opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen en dat het traject dat leidt tot een schorsing of verwijdering op zorgvuldige wijze wordt doorlopen. Met het protocol wordt aangesloten bij de huidige wet- en regelgeving en de uitspraken van de Landelijke klachtencommissie en de Geschillencommissie passend onderwijs.

Omwille van de leesbaarheid is in dit protocol gekozen voor de mannelijke vorm. Uiteraard is daarmee ook steeds de vrouwelijke variant bedoeld.

november 2019

Inhoudsopgave

Artikel 1	Begripsbepalingen	4
Artikel 2	Opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen	4
Artikel 3	Schorsing	5
Artikel 4	Bezwaarprocedure tegen besluit tot schorsing	5
Artikel 5	Verwijdering	6
Artikel 6	Bezwaarprocedure tegen besluit tot verwijdering	7
Artikel 7	Leerlingdossier	7
Artikel 8	Slotbepalingen	7
	Toelichting op het protocol maatregelen, schorsing en verwijdering	8

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit protocol wordt verstaan onder:

- a bevoegd gezag: het college van bestuur van Stichting PCOU;
- b school: de betreffende school die door Stichting PCOU in stand wordt gehouden;
- c de directeur: de directeur van de betreffende school;
- d de groepsleerkracht: de groepsleerkracht op de betreffende school;
- e de leerling: de betreffende leerling op de betreffende school;
- f de ouders: de ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) van de betreffende leerling;
- g de Geschillencommissie passend onderwijs: de commissie als bedoeld in artikel 43 Wet op het primair onderwijs;
- h de Inspectie van het Onderwijs: de Inspectie van het Onderwijs als bedoeld in artikel 2 Wet op het onderwijstoezicht;
- i opvoedkundige maatregel: een pedagogisch gemotiveerde handeling waarmee wordt beoogd gewenst gedrag bij de leerling te bevorderen en/of de leerling te vormen;
- j ordemaatregel: een maatregel, niet zijnde een besluit tot schorsing als bedoeld in artikel 40c Wet op het primair onderwijs of een besluit tot verwijdering als bedoeld in artikel 40 lid 11 Wet op het primair onderwijs, gericht op het handhaven, bevorderen of herstellen van de orde in de groep of op de school;
- k schorsing: het ontzeggen van de leerling om deel te nemen aan het voor hem reguliere onderwijsprogramma, zoals bedoeld in artikel 40c Wet op het primair onderwijs;
- l verwijdering: het uitschrijven van de leerling uit de schooladministratie als leerling van de school, zoals bedoeld in artikel 40 lid 11 Wet op het primair onderwijs.

Artikel 2 Opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen

- 2.1 De groepsleerkracht, de adjunct-directeur of de directeur kan de leerling opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen opleggen.
- 2.2 Opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen zijn steeds afgestemd op de aard en ernst van het gedrag en/of de relevante feiten en omstandigheden, te beoordelen door de groepsleerkracht, de adjunct-directeur of de directeur.
- 2.3 Opvoedkundige en/of ordemaatregelen hoeven niet schriftelijk aan de ouders te worden medegedeeld en er staat geen bezwaar tegen open.

Artikel 3 Schorsing

- 3.1 Namens het bevoegd gezag kan de leerling door de adjunct-directeur of directeur worden geschorst. De schorsing kan een interne en/of een externe schorsing betreffen. Bij het besluit om de leerling al dan niet te schorsen, intern en/of extern te schorsen en bij de bepaling van de duur van de schorsing worden alle relevante feiten en omstandigheden betrokken en worden alle relevante belangen zorgvuldig tegen elkaar afgewogen. Zo mogelijk worden de leerling en de ouders over die relevante feiten en omstandigheden, de relevante belangen en het voornemen tot een schorsing gehoord alvorens tot een besluit tot schorsing te komen.
- 3.2 Reden voor schorsing van de leerling van de school kan onder meer zijn dat de leerling heeft gehandeld in strijd met de op de school geldende gedragsregels of dat met de aanwezigheid van de leerling op school de orde, rust en/of het onderwijsklimaat op onaanvaardbare wijze wordt verstoord.
- 3.3 Een schorsing kan ten hoogste voor een periode van vijf schooldagen worden opgelegd.
- 3.4 Bij een interne schorsing is de leerling onder toezicht in een hem aangewezen ruimte op school aanwezig, maar wordt hem de toegang tot de groep en/of tot deelname aan de reguliere onderwijsactiviteiten ontzegd. In geval van een interne schorsing zorgt de adjunct-directeur of directeur ervoor dat de leerling een vervangend onderwijsprogramma kan volgen.
- 3.5 Bij een externe schorsing wordt de leerling de toegang tot de school en deelname aan de reguliere onderwijsactiviteiten ontzegd. In geval van een externe schorsing zorgt de adjunct-directeur of de directeur ervoor dat de leerling thuis een vervangend onderwijsprogramma kan volgen.
- 3.6 Wanneer een leerling wordt geschorst, wordt de leerling en de ouders mondeling medegedeeld waarom tot schorsing is besloten, tenzij dit redelijkerwijs niet mogelijk is.
- 3.7 Een besluit tot schorsing wordt ook schriftelijk aan de ouders bekend gemaakt. De schriftelijke bekendmaking vermeldt ten minste de reden van de schorsing, de ingangsdatum, of het een interne of externe schorsing betreft, de duur ervan en de mogelijkheid om binnen zes weken na dagtekening van de schriftelijke bekendmaking bezwaar tegen de schorsing aan te tekenen met de vermelding waar dat bezwaar dient te worden aangetekend.
- 3.8 Wanneer de schorsing voor een periode langer dan één dag is opgelegd, stelt de adjunct-directeur dan wel de directeur het bevoegd gezag en de Inspectie van het Onderwijs van de schorsing schriftelijk in kennis en vermeldt daarbij waarom de schorsing is opgelegd.

Artikel 4 Bezwaarprocedure tegen besluit tot schorsing

- 4.1 De ouders kunnen binnen zes weken na de bekendmaking van een besluit tot schorsing schriftelijk bezwaar maken tegen het besluit tot schorsing bij het bevoegd gezag.

- 4.2 Het bevoegd gezag bevestigt de ontvangst van een bezwaarschrift schriftelijk en neemt vervolgens binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift een beslissing op het bezwaar, doch niet eerder dan nadat de ouders in de gelegenheid zijn gesteld te worden gehoord en kennis hebben kunnen nemen van eventuele op het schorsingsbesluit betrekking hebbende stukken.
- 4.3 Met het indienen van een bezwaarschrift wordt de werking van het besluit tot schorsing niet opgeschort.

Artikel 5 Verwijdering

- 5.1 Namens het bevoegd gezag kan de leerling door de directeur van school worden verwijderd. De directeur betreft bij de beslissing om de leerling al dan niet te verwijderen alle relevante feiten en omstandigheden en weegt daarbij alle belangen zorgvuldig tegen elkaar af.
- 5.2 Reden voor verwijdering van de leerling van de school kan onder meer zijn dat de school niet in de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan voorzien, dat met de aanwezigheid van de leerling op school de orde, rust en/of veiligheid op de school in het geding komt, dat de leerling en/of zijn ouders zich aan dermate ernstig wangedrag hebben schuldig gemaakt dat de leerling redelijkerwijs niet op de school ingeschreven kan blijven staan of dat de relatie tussen de school en de leerling en/of zijn ouders ernstig verstoord is geraakt.
- 5.3 Indien de reden van verwijdering is dat de school niet in de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan voorzien, dient er op overeenstemming gericht overleg met de ouders te zijn geweest en dient er een ontwikkelingsperspectiefplan te zijn vastgesteld dat inzicht geeft in de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
- 5.4 Voordat de directeur een besluit tot verwijdering neemt, maakt hij zijn voornemen tot verwijdering en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen schriftelijk aan de ouders kenbaar. Daarbij stelt hij de ouders in de gelegenheid om te worden gehoord over het voornemen tot verwijdering en hoort hij in ieder geval de betrokken groepsleerkracht.
- 5.5 Het uiteindelijke besluit tot verwijdering wordt schriftelijk aan de ouders bekend gemaakt. In het besluit wordt opgave gedaan van de reden van de verwijdering. In het verwijderingsbesluit wordt voorts vermeld dat binnen zes weken na dagtekening ervan schriftelijk bezwaar tegen het verwijderingsbesluit kan worden gemaakt bij het bevoegd gezag.
- 5.6 De directeur stelt het bevoegd gezag, de Inspectie van het Onderwijs en de leerplichtambtenaar van het besluit tot verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen op de hoogte.
- 5.7 Zolang er nog geen andere school, dan wel een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs is gevonden die bereid is de leerling toe te laten, vindt er geen uitvoering van het besluit tot verwijdering van de leerling plaats. De leerling blijft dan vooralsnog ingeschreven staan op de school en de school draagt er zorg voor dat de leerling op de school het onderwijsprogramma kan blijven volgen.

Artikel 6 Bezwaarprocedure tegen besluit tot verwijdering

- 6.1 Binnen zes weken na de bekendmaking van een besluit tot verwijdering kunnen de ouders bezwaar maken bij het bevoegd gezag. Het bezwaar dient schriftelijk te worden gemaakt.
- 6.2 Het bevoegd gezag bevestigt de ontvangst van een bezwaarschrift schriftelijk en neemt vervolgens binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift een beslissing op het bezwaar, doch niet eerder dan nadat de ouders in de gelegenheid zijn gesteld te worden gehoord en kennis hebben kunnen nemen van de op het besluit betrekking hebbende stukken.
- 6.3 Als het geschil ook is voorgelegd aan de Geschillencommissie passend onderwijs, neemt het bevoegd gezag pas een beslissing op het bezwaar nadat deze commissie een oordeel heeft gegeven.
- 6.4 De termijn voor het nemen van de beslissing op bezwaar als bedoeld in lid 2 wordt opgeschort met ingang van de dag waarop het geschil aanhangig is gemaakt bij de Geschillencommissie passend onderwijs tot de dag waarop deze commissie het oordeel heeft uitgebracht.
- 6.5 Met het indienen van een bezwaarschrift wordt de werking van het verwijderingsbesluit niet opgeschort.

Artikel 7 Leerlingdossier

Stukken die betrekking hebben op besluiten tot schorsing en verwijdering worden opgenomen in het leerlingdossier.

Artikel 8 Slotbepalingen

- 8.1 Dit protocol wordt gepubliceerd op de websites van de scholen en van het bevoegd gezag.
- 8.2 Op verzoek van een belanghebbende stelt de school dan wel het bevoegd gezag een exemplaar van dit protocol beschikbaar.
- 8.3 Dit protocol kan worden aangehaald als 'Protocol Stichting PCOU, maatregelen, schorsing en verwijdering'.

Aldus vastgesteld door het college van bestuur Stichting PCOU op 23 september 2019 en in werking getreden per 20 november 2019.

Toelichting op het protocol maatregelen, schorsing en verwijdering

Definities

In artikel 1 wordt een aantal definities gegeven van begrippen die in het reglement worden genoemd.

Maatregelen, schorsing en verwijdering

Het gaat in dit reglement om besluiten die wijziging aanbrengen op de normale gang van zaken op de school. In de lichtste vorm zijn dat opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen, in een verdergaande vorm is dat het besluit tot schorsing en in het uiterste geval het besluit tot verwijdering.

Opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen

De groepsleerkracht, de adjunct-directeur of de directeur kan de leerling opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen opleggen. Hier dient gedacht te worden aan maatregelen als de leerling de klas uitsturen, na schooltijd terug laten komen, het opleggen van corvee of het geven van strafwerk. Deze maatregelen worden mondeling opgelegd en worden niet schriftelijk bevestigd. In de meeste gevallen worden deze maatregelen door de groepsleerkracht opgelegd.

Alle maatregelen moeten steeds zijn afgestemd op de ernst van het gedrag en de concrete situatie. De groepsleerkracht, de adjunct-directeur of de directeur komt hier een zeer grote mate van beoordelings- en handelingsvrijheid toe, zowel voor wat betreft de vaststelling van de feiten als de op te leggen maatregel. Dat neemt niet weg dat het opleggen van een maatregel steeds gemotiveerd moet kunnen worden. Tegen opvoedkundige maatregelen of ordemaatregelen staat niet de mogelijkheid van bezwaar open. De ouders kunnen eventueel wel een klacht indienen.

Schorsing

Een besluit tot schorsing kan namens het bevoegd gezag alleen door de adjunct-directeur of de directeur worden genomen. Een schorsing kan voor één, twee, drie, vier of vijf schooldagen worden opgelegd. Een interne schorsing wordt opgelegd in de situatie dat een externe schorsing naar het oordeel van de adjunct-directeur of de directeur een te stevige maatregel of niet opportuun is, maar er wel een stevig signaal moet worden afgegeven of als ordemaatregel. Bij een interne schorsing neemt de leerling niet deel aan het voor hem geldende reguliere onderwijsprogramma, verblijft hij op de school in een aparte ruimte en volgt daar een onderwijsprogramma. De adjunct-directeur of de directeur dient ervoor te zorgen dat de leerling tijdens de interne schorsing een onderwijsprogramma kan volgen.

Bij een externe schorsing is de leerling de toegang tot de school ontzegd en neemt hij ook anderszins niet deel aan het voor hem geldende reguliere onderwijsprogramma. De adjunct-directeur of de directeur dient ervoor te zorgen dat de leerling tijdens de externe schorsing thuis een onderwijsprogramma kan volgen.

De leerling en zijn ouders dient altijd voorgehouden te worden wat de reden van de schorsing is. Zo mogelijk worden de leerling en de ouders over die relevante feiten en omstandigheden, de relevante

belangen en het voornemen tot een schorsing gehoord alvorens er een besluit tot schorsing wordt genomen.

Nadat de leerling en zijn ouders mondeling is medegedeeld dat de leerling geschorst is, volgt er een schriftelijk besluit tot schorsing. Het schriftelijke besluit tot schorsing wordt in beginsel per e-mail verzonden, maar kan ook per post worden verzonden.

In het schorsingsbesluit wordt vermeld waarom er is besloten tot schorsing, of het een interne of externe schorsing betreft, per wanneer de schorsing in gaat, hoe lang de schorsing duurt en dat er binnen zes weken bij het bevoegd gezag bezwaar kan worden gemaakt tegen de schorsing.

In het geval de schorsing voor twee dagen of langer is opgelegd, geeft de adjunct-directeur of de directeur kennis van de schorsing aan het bevoegd gezag en de Inspectie.

Bezwaarprocedure tegen besluit tot schorsing

Tegen een besluit tot schorsing kan door de ouders bezwaar worden gemaakt bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag neemt pas een besluit nadat de ouders hun visie op het gebeurde en de schorsing naar voren hebben kunnen brengen. Als er stukken of documenten zijn die voor het schorsingsbesluit relevant zijn, bijvoorbeeld verslagen, verklaringen, notities, brieven et cetera, dan worden deze zo spoedig mogelijk in afschrift aan de ouders verstrekt, tenzij daarmee inbreuk wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van derden.

Verwijdering

Wanneer verwijdering?

Een besluit tot verwijdering van een leerling van de school is een ingrijpend besluit. Tot een dergelijk ingrijpend besluit kan eerst na zorgvuldige afweging worden overgegaan.

De in artikel 5 genoemde redenen voor verwijdering zijn niet limitatief. In de meeste gevallen echter waarin verwijdering aan de orde is, zal ten minste een van de genoemde redenen voor verwijdering aan de orde zijn.

Een leerling kan van de school worden verwijderd wanneer de school niet in de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan voorzien. Voordat een verwijdering op deze grond aan de orde is, heeft er op overeenstemming gericht overleg met de ouders plaatsgevonden en is er een ontwikkelingsperspectiefplan vastgesteld dat inzicht geeft in de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Het komt erop neer dat eerst op zorgvuldige wijze is vastgesteld wat er aan de hand is, dat er een plan is gemaakt en dat daarover goed overleg met de leerling en de ouders heeft plaatsgevonden. De inzet dient immers te zijn dat de school en de ouders samen een oplossing vinden. Als dat niet mogelijk blijkt, kan tot verwijdering van de leerling worden besloten.

Het kan ook voorkomen dat met de aanwezigheid van de leerling op school de veiligheid op de school in het geding komt. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn wanneer de leerling blijkt heeft gegeven van agressief gedrag, zich schuldig heeft gemaakt aan bedreigingen of bijvoorbeeld een wapen mee naar school heeft genomen.

Een leerling kan zich aan dermate ernstig wangedrag hebben schuldig gemaakt, dat verwijdering van de leerling passend is. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan overtreding van de binnen de school geldende regels, aan verstoring van het onderwijs, aan het bij zich hebben en/of gebruiken van verdovende middelen zoals alcohol en drugs, aan het zich schuldig maken aan intimidatie, pesten, geweld, vernieling, discriminatie en/of belediging, of aan het bij zich hebben of afsteken van vuurwerk.

Ook ouders kunnen zich aan wangedrag schuldig maken met als gevolg dat de leerling redelijkerwijs niet op school kan blijven. Ook wanneer de relatie tussen de school en de leerling of zijn ouders zodanig ernstig verstoord is geraakt dat er niet meer op een normale manier uitvoering kan worden gegeven aan de verantwoordelijkheden die de school jegens de leerling en de ouders heeft, kan er reden zijn voor verwijdering van de leerling van de school.

De te volgen procedure bij verwijdering

Aan een besluit tot verwijdering gaat een voornemen tot verwijdering vooraf.

Een voornemen tot verwijdering wordt schriftelijk aan de ouders kenbaar gemaakt. In het voornemen staat beschreven wat er speelt en waarom er overwogen wordt tot verwijdering van de leerling van de school over te gaan. In het voornemen tot verwijdering wordt de ouders medegedeeld dat zij gelegenheid hebben om schriftelijk hun zienswijze op het voornemen naar voren te brengen en dat hen de mogelijkheid wordt geboden te worden gehoord over het voornemen tot verwijdering.

Pas nadat de ouders en ook de betrokken groepsleerkracht en/of andere betrokkenen zijn gehoord, zal er een besluit op het voornemen tot verwijdering worden genomen.

Het besluit dat volgt op het voornemen (het uiteindelijke besluit) wordt schriftelijk aan de ouders medegedeeld. Het besluit bevat de gronden van het besluit en de afwegingen die daarbij zijn gemaakt. In het verwijderingsbesluit wordt ook vermeld dat er binnen zes weken schriftelijk bezwaar bij het bevoegd gezag kan worden aangetekend.

De situatie kan zich voordoen dat er een besluit op het voornemen tot verwijdering wordt genomen, maar dat er nog geen andere school, dan wel een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs is gevonden die bereid is de leerling toe te laten. In dat geval staat de wet niet toe dat de leerling wordt uitgeschreven ('definitief' wordt verwijderd). In deze gevallen wordt in het verwijderingsbesluit vermeld dat het verwijderingsbesluit nog niet wordt uitgevoerd (dat er nog niet tot definitieve verwijdering wordt overgegaan) omdat er nog geen andere school, dan wel een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs is gevonden die bereid is de leerling in te schrijven. In deze gevallen behoudt de school dus haar zorgplicht jegens de leerling en zal de school voor een onderwijsprogramma blijven zorgen.

Als er een andere school, dan wel een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs is gevonden die bereid is de leerling in te schrijven, wordt het verwijderingsbesluit uitgevoerd en wordt de leerling uitgeschreven.

Bezwaarprocedure besluit tot verwijdering

Tegen een besluit tot verwijdering kan door de ouders bezwaar worden gemaakt bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag neemt pas een besluit nadat de ouders in de gelegenheid zijn gesteld te worden gehoord. Als er stukken of documenten zijn die voor het verwijderingsbesluit relevant zijn, bijvoorbeeld verslagen, verklaringen, notities, brieven, et cetera, dan worden deze zo spoedig mogelijk in afschrift ter beschikking aan de ouders verstrekt, tenzij daarmee inbreuk wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van derden.

In de wet is geregeld dat wanneer een geschil aanhangig is gemaakt bij de Geschillencommissie passend onderwijs en er bezwaar is gemaakt tegen de beslissing over de verwijdering, het bevoegd gezag de beslissing op bezwaar niet neemt dan nadat de geschillencommissie heeft geoordeeld. De termijn voor het nemen van de beslissing op bezwaar wordt opgeschort met ingang van de dag waarop het geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie tot de dag waarop de commissie het oordeel heeft uitgebracht. De wet geeft aan dat de commissie binnen tien weken een oordeel moet geven. Het oordeel van de commissie heeft de status van een zwaarwegend advies. Het oordeel hoeft dus niet per se gevolgd te worden door het bevoegd gezag.

Leerlingdossier

Stukken die betrekking hebben op besluiten tot schorsing en verwijdering worden opgenomen in het leerlingdossier.